

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.9.2017
SWD(2017) 292 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

Priporočilo za sklep Sveta

o pooblastitvi za začetek pogajanj o prostotrgovinskem sporazumu z Avstralijo

{ COM(2017) 472 final }
{ SWD(2017) 293 final }

Povzetek
Ocena učinka za priporočili za sklepa Sveta o pooblastitvi za začetek pogajanj o prostotrgovinskem sporazumu z Avstralijo oziroma Novo Zelandijo
A. Nujnost ukrepanja
Zakaj? V čem je težava?
Nova trgovinska politika EU, opisana v sporočilu Komisije z naslovom „Trgovina za vse“ določa, da bo pristop EU k trgovinski politiki učinkovitejši pri doseganju rezultatov na gospodarskem področju in preglednejši, poleg tega pa ne bo samo projiciral interesov ampak tudi vrednote. Ti splošni cilji vključujejo trgovino in trajnostni razvoj ter spodbujanje vrednot in standardov EU (kot so človekove pravice, pravice delavcev ter varstvo okolja, varovanje zdravje in varstvo potrošnikov) ter olajševanje trgovine in naložb za mala in srednja podjetja. Za uresničitev polnega potenciala trgovine je potreben ambiciozen program večstranskih in dvostranskih pogajanj. Nanj se opira pobuda, katere cilj je začetek pogajanj o prostotrgovinskih sporazumih z Avstralijo in Novo Zelandijo in ki spada med konkretne pobude iz sporočila „Trgovina za vse“. Podjetja EU se soočajo z relativno manj ugodnimi pogoji za dostop do trgov Avstralije in Nove Zelandije v primerjavi s podjetji držav nečlanic EU, ki so sklenile prostotrgovinske sporazume z Avstralijo in Novo Zelandijo. Čeprav imata Avstralija in Nova Zelandija nizko stopnjo uporabljenih uvoznih dajatev, obe državi za nekatere izdelke obračunavata relativno visoke tarife v kombinaciji z necarinskimi ovirami, ki vključujejo različna pravila. Omejeno področje uporabe obstoječih sektorskih sporazumov tako v primeru Avstralije kot tudi Nove Zelandije poleg tega pomeni, da splošni cilji EU s področja trgovine v razmerju z Avstralijo in Novo Zelandijo ne morejo biti uresničeni, ker obstaja le malo relevantnih dvostranskih pravil materialnega prava, ki so izvršljiva, v dvostranskih okvirih za trgovino in naložbe pa ni splošnih orodij za izvrševanje.
Kaj naj bi prinesla ta pobuda?
Ta pobuda naj bi poenotila konkurenčne pogoje z drugimi državami, ki že imajo preferencialno obravnavo zaradi prostotrgovinskih sporazumov, ki so jih sklenile z Avstralijo in Novo Zelandijo. Uresničila bi neizkoriščen potencial okrepljenih trgovinskih in naložbenih tokov med EU in Avstralijo ter med EU in Novo Zelandijo. To je mogoče doseči z zmanjšanjem obstoječih ovir za trgovino in naložbe ob upoštevanju občutljivih vprašanj kmetijstva EU in po potrebi s preučitvijo v prihodnost usmerjenega regulativnega sodelovanja na izbranih področjih. Poleg tega bi zagotovila nov okvir s celovitim, naprednim in posodobljenim svežnjem pravil za trgovinske in naložbene odnose med EU in Avstralijo ter med EU oziroma Novo Zelandijo. Pri tem bi se upoštevala tudi politična okvirna sporazuma, ki sta bila nedavno sklenjena z Avstralijo in Novo Zelandijo.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?
Glavna cilja posredovanja politike sta: izboljšanje specifičnih pogojev za spodbujanje trgovine in naložb med EU ter Avstralijo in Novo Zelandijo ob izvajanju splošnih ciljev trgovinske politike EU, kakor so določeni v sporočilu z naslovom „Trgovina za vse“. V skladu s členom 3 v povezavi s členom 207 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) se lahko le EU pogaja o trgovinskih sporazumih. V skladu s členom 5(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) se načelo subsidiarnosti ne uporablja na področjih v izključni pristojnosti EU.
B. Rešitve
Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?
Opredeljene so bile tri možnosti politik: Možnost A („osnovni scenarij“) pomeni nadaljevanje trenutnega okvira, vendar bi to lahko privedlo do relativnega poslabšanja v dvostranskih trgovinskih odnosih, pri čemer cilji ne bi bili doseženi. Možnost B bi vključevala osnovni scenarij in izboljšanje izvajanja obstoječih sektorskih dvostranskih sporazumov ali nadaljnje sporazume za posamezne sektorje, ki bi temeljili na obstoječih dvostranskih sektorskih sporazumih. Možnost B ni bila nadalje razvita, ker tako v primeru Avstralije kot tudi Nove Zelandije ni politično najprimernejša. Možnost C bi obsegala dva vzporedna sodobna in celovita sporazuma, enega z Avstralijo in drugega z Novo Zelandijo. Ta sporazuma bi vključevala odločna prizadevanja za odpravo carinskih in necarinskih ovir, liberalizacijo in spodbujanje storitev in naložb, zaščito naložb ter zagotavljanje nadaljnega regulativnega sodelovanja ob upoštevanju obstoječih občutljivih vprašanj in izjem. Ta možnost se deli na dve podmožnosti glede na raven ambicij: C1) konzervativen scenarij delne liberalizacije in C2) scenarij povečane liberalizacije, ki vključuje popolno liberalizacijo uvoznih tarif za blago. Možnost C je dobila podporo v okviru vzporednih razprav z Avstralijo in Novo Zelandijo o opredelitvi področja uporabe prihodnjih prostotrgovinskih sporazumov.

Prednostna možnost z vidika EU bi bila možnost C2, ki bi bila prilagojena ob upoštevanju nekaterih pomembnih občutljivih vprašanj v zvezi s kmetijskimi podsektorji, kakor je razvidno tudi iz analize ocene učinka.
Kdo podpira katero možnost?
Evropska komisija, organi Avstralije in organi Nove Zelandije so podprli možnost C, ker je najugodnejša za vsako od strani. Večina zainteresiranih strani iz poslovnega sektorja je prav tako naklonjena novima prostotrgovinskima sporazumoma z Avstralijo oziroma Novo Zelandijo, da bi se nadalje okrepile gospodarske vezi. Pomembne izjeme so zainteresirane strani, ki predstavljajo podjetja v nekaterih kmetijskih podsektorjih EU in ki niso naklonjene popolni liberalizaciji specifičnih proizvodov. Zainteresirane strani iz nepridobitnega sektorja so poudarile pomen ohranjanja visoke ravni standardov za socialne pravice, varstvo okolja in potrošnikov ter druga področja, prav tako pa tudi zaščito pravice vlad do zakonodajnega urejanja. Te zahteve so v skladu s cilji politike EU za prostotrgovinske sporazume.
C. Učinki prednostne možnosti
Katere so koristi prednostne možnosti?
Prednostna možnost politike ima pozitiven splošni gospodarski učinek na EU, Avstralijo in Novo Zelandijo. Kar zadeva EU, bo ta možnost v skladu z ocenami ustvarila spremembo realnega BDP za skoraj 0,02 %, ki se glede na obseg gospodarstva EU šteje za dolgoročno pomembno (4,9 milijarde EUR). Gospodarska blaginja se bo dolgoročno povečala za 4,8 milijarde EUR. Kar zadeva Avstralijo, se bo realni BDP v skladu z ocenami povečal za 0,20 % (4,2 milijarde EUR), medtem ko se bo gospodarska blaginja dolgoročno povečala za 1,8 milijarde EUR. Kar zadeva Novo Zelandijo, se bo realni BDP v skladu z ocenami povečal za 0,52 % (1,3 milijarde EUR), medtem ko se bo gospodarska blaginja dolgoročno povečala za 0,6 milijarde EUR. S to možnostjo bi bile zagotovljene na splošno velike gospodarske koristi ob upoštevanju občutljivih vprašanj v zvezi s posameznimi kmetijskimi podsektorji. Družbeni vpliv (zlasti plače in zaposlovanje) bo po vsej verjetnosti nekoliko pozitiven v EU, Avstraliji in Novi Zelandiji. Splošni učinki na ekonomske in socialne človekove pravice (primeren življenjski standard, pravico do dela, socialno varstvo) ter druge pravice, ki izhajajo iz izboljšanja blaginje, bi bili pozitivni.
Kakšni so stroški prednostne možnosti?
Rezultat povečane gospodarske dejavnosti, ki je običajna posledica zmanjšanja trgovinskih ovir, bi bile nekoliko povečane emisije toplogrednih plinov (CO₂) (v Avstraliji bi se povečale za 0,38 %, na Novi Zelandiji za 0,64 %, v EU pa za 0,04 %), medtem ko bi se drugod po svetu zmanjšale, kar bi dolgoročno privedlo do neznatnega povečanja na svetovni ravni. EU za sporazum predvideva določbe o načelih varstva okolja v poglavju o trgovini in trajnostnem razvoju. Liberalizacija trgovine bi lahko privedla do določene prehodne brezposelnosti (prerazporeditve) v nekaj sektorjih. Zlasti bi povečan dostop na trg v primarnem kmetijstvu lahko negativno vplival na zaposlenost malih kmetov na podeželju EU.
Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja?
Prednostna možnost politike bi vključevala celovito znižanje ovir za blago in storitve v zvezi z izvozom in naložbami EU v Avstraliji in na Novi Zelandiji. Določbe, ki poenostavljajo carinske postopke in birokracijo, koristijo malim izvoznikom in so zaradi tega zelo pomembne za mala in srednja podjetja (MSP). Poleg tega bi določbe o dvostranskem sodelovanju za krepitev dostopa malih in srednjih podjetij do informacij izboljšale preglednost.
Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?
Po pričakovanjih prostotrgovinska sporazuma na nacionalne proračune in uprave ne bosta imela pomembnega vpliva. (Neposreden vpliv na proračun EU pa bi bil negativen zaradi izpada tarifnih prihodkov.)
Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke?
Ne.
D. Spremljanje
Kdaj se bo politika pregledala?
Prostotrgovinska sporazuma bi se po njuni sklenitvi, začetku veljavnosti in izvajanju spremljala s pomočjo kazalnikov spremljanja. Redna posvetovanja z zainteresiranimi stranmi bi zagotovila učinkovito nadaljnje spremljanje izvajanja teh sporazumov. Prostotrgovinska sporazuma bi se ocenila, ko bi od začetka njune veljavnosti preteklo dovolj časa, da bi bili na razpolago ustrezni podatki.